

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

18 жовтня 2007 року

№31 (2807)

ВІЗИТ ЗАХИСНИКІВ МИРУ

Делегація Товариства китайського народу за захист миру та роззброєння на чолі з заступником голови Товариства Хуан Гойн та делегація Української Ради Миру (УРМ) у складі В.Новохацького – заступника голови УРМ, В.Пасака – члена президії УРМ, генерального ди-

Сергій Іванович також зупинився на співпраці НТУУ "КПІ" з Пекінським і Чжецзянським технічними університетами, з якими підписано рамкові угоди про співробітництво. З ініціативи випускника КПІ міністра цивільної авіації Китаю, почесного доктора НТУУ

ректора Київської державної регіональної телерадіокомпанії, Є.Волинської – секретаря-референта, відвідали НТУУ "КПІ" 10 жовтня.

Гостей привітали проректор С.І.Сидоренко, керівник відділу ДМЗ Є.Поліщук та ін. С.І.Сидоренко поінформував присутніх про розвиток співробітництва КПІ з КНР у різних сферах. Зокрема, наголосив він, освітньо-наукова співпраця університету з КНР базується на Меморандумі про розвиток співробітництва НТУУ "КПІ" та КНР, переданому академіком М.З.Згуровським до Посольства КНР у Києві у 2003 р.

Нині в нашому університеті наявляється 204 китайських студентів та 6 аспірантів. Керівництво КПІ задоволене їхньою успішністю, старанністю та працьовитістю, але сподівається на збільшення кількості громадян Китаю, які навчатимуться в КПІ, зокрема за дистанційною формою навчання. В університеті для іноземних громадян створено дистанційний курс з української мови, де мовою-посередником є англійська. КПІ сподівається також на розширення культурного обміну з КНР, створення в університеті українсько-китайського культурного центру тощо.

Інф. "КП"

"КПІ" Лю Цзян Фена та ректора М.З.Згуровського у 2005 р. в Чжецзянському технічному університеті було відкрито китайсько-український центр високих технологій, на відкритті якого побував ректор М.З.Згуровський.

Підсумовуючи, С.І.Сидоренко наголосив, що зазначені та інші спільні проекти мають підтримку Міністерства освіти і науки України.

Проректор також зауважив, що

НТУУ "КПІ" з колективним членом Української Ради Миру і знаходить

на старті нових спільніх проектів і заходів з цією організацією. Зокрема, весною 2008 р. за підтримки УРМ передбачається проведення в КПІ конгресу ректорів вузів країн Чорноморського регіону.

У слові-відповіді Хуан Гойн подякувала за зустріч та співпрацю, відзначила значні успіхи України та КПІ зокрема у здійсненні освітніх і наукових проектів, пообіцяла передати всі проекти та побажання української сторони щодо співпраці китайським університетам та відповідним посадовцям.

Потім гості з цікавістю оглянули територію університету, ознайомилися з експозицією Державного політехнічного музею тощо.

Інф. "КП"

доволі слабка матеріальна база, а студентам потрібно більше практики. Оскільки одне без іншого не можливе, нам ще куди розвиватися!

Володимир Ткаченко, РТФ, РС-31

Навчання в КПІ – це перш за все не знання, а життєвий досвід, який дас і

Навчальний рік розпочався

головне, на практиці відчула і зрозуміла деякі проекти істини, як-от вік живи – в ік учись. КПІ виховав у мені велику любов до науки, за що я йому дуже вдячна. А ще спасибі хочу сказати нашим наставникам – викладачам, що вкладали і продовжують вкладати в нас знання. Особлива ж подяка моєму науковому керівнику Олені Михайлівні Величко. Що ж до покращення навчального процесу, то мені б хотілось бачити більше загальноосвітніх предметів у навчальній програмі. А ще можу сказати, що в нас

10 жовтня відбулися урочистості з нагоди 115-ї річниці від дня народження найвидатнішого українського математика ХХ століття, зав. кафедри вишії математики КПІ у 1934–1938 рр. академіка Михайла Пилиповича Кравчука.

Біля його пам'ятника, відкритого у травні 2003 року на Музейній площі НТУУ "КПІ", зібралися студенти, викладачі, співробітники університету, представники громадськості та преси.

До присутніх звернулася організатор і натхненник популяризації ім'я та спадщини славетного українського вченого-математика професор НТУУ "КПІ" Н.О.Вірченко. Вона розповіла про звитяжний, героїчний шлях життя та діяльності Михайла Кравчука, який залишив величезну наукову спадщину в різних розділах математики, що й досі привертає увагу вчених усього світу, був засновником математичних кафедр у кількох київських інститутах, створював українську математичну термінологію, читав лекції в Київській політехніці, у тому числі й майбутнім генеральним конструктором Сергієві Корольову та Володимиру Челомею, Архипу Ліольці, а останнього вчив математику ще й у сільській школі.

У нашому університеті відбулося 11 Міжнародних наукових конференцій імені Михайла Кравчука, на

фізико-математичному факультеті відкрито аудиторію його імені, запропоновано стипендію його імені.

Зі щирими словами привітань до молоді звернулися професори В.І.Шеховцов, Б.А.Циганок, голова Солом'янського відділення "Прогресу" З.Я.Голота, правнук Михайла Кравчука, студент 2-го курсу ІПСА Микита Білій. Від мешканців с. Саварка, де на початку 20-х років вчителем

Вшанування пам'яті Михайла Кравчука

лював М.Кравчук, виступив В.І.Кукса. Прозвучала пісня про Михайла Кравчука, і присутні задумались над його трагічною долею...

Країним студентам ФМФ, які отримують стипендію ім. М.Кравчука, Ірині Блажевській, Сергію Чирву, Оксані Лисецькій було вручено дипломи та книги "Вибрані математичні праці" Михайла Кравчука, "Розвиток математичних ідей Михайла Кравчука". Ці книги також вручено студентам ФТС Олександру Рибаку, Федору Зубачу та Дмитру Батюку – призерам Міжнародної студентської олімпіади з математики.

На завершення урочистостей їх учасники сфотографувалися біля пам'ятника, на постаменті якого накраслено життєве кредо Михайла Кравчука: "Моя любов – Україна і математика".

Ю.Москаленко

Н.О.Вірченко зі студентами ФМФ

Андрій Харчук,
ІЕЕ, ОЕ-31

Звичайно, я не шкодую, що провівся п'ять років саме у цьому вузі. КПІ дав мені багато:

це і нові друзі, знайомства, і просто життєвий досвід. Участь у Студраді відкрила можливості для спілкування з цілеспрямованими людьми, розвитку якихось нових якостей в собі. Та й життя в гуртожитку не буває сумним – є що загадати! А що щодо навчання, не можу сказати, що отримав тут близьку знання. Знайти роботу зі спеціальністю важко, а використати вивчене в університеті на практиці ще важче. Як на мене, у студентів, замість завдання сухої теорії, треба більше розвивати логічне мислення, розглядати якісні позаштатні ситуації.

Іра Савенець,
ФС, СР-32

Навчання на факультеті соціо-

логії цікаве саме по собі. Ми, наприклад, їздili, як і всі, на різноманітні виставки, проводили цікаві дослідження, виступали на наукових конференціях. Я навіть брала участь в акції проти куріння! Та хоч я вже й на п'ятому курсі, з навчанням поки що прощається не збираюся – хочу отримати другу освіту в КПІ. Частково це через відсутність недовченості, бо наш університет всетаки технічний і гуманітаріям тут замало приділяється уваги. Навіть на співбесіді з роботодавцем часто чуєш здивування, що в нас навчають ще й на соціології. Але я не шкодую, що навчаюся саме в цьому вузі. Правда, нашим студентам не вистачає практики, навичок, які дали б можливість реалізувати отримані знання в житті. Крім того, думаю, нам потрібно більше пар філософії і психології, але не на першому курсі, а на старших.

Верія Перез
Карлос, ФІОТ,
ІВ-36

Для мене, як для студента-міжнародника, КПІ – це не просто навчання, а безцінний досвід життя в іншій країні,

Закінчення на 2-й стор.

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:
1 Візит захисників миру

1 Навчальний рік розпочався

2 Презентація Програми Фулбрайта

3 Зустріч на міжнародному факультеті

4 Інтерв'ю голови Студентської ради М. Тайокіна

5 Новий крок у наносвіті

6 Ювілей А.К.Дороша

7 Художня виставка

8 Влітку у "Політехніку"

9 Спорт

10 Поради лікаря

11 Відеоанонс

Презентація Програми Фулбрайта

4 жовтня в НТУУ «КПІ» відбулася зустріч студентів, молодих дослідників та викладачів нашого університету з Валентиною Бачинською – координатором Программи Фулбрайта в Україні. Программа Фулбрайта, одна з найстаріших і найвідоміших програм наукових обмінів у світі, існує з 1946 року. За цей час понад 176 000 іноземців читали курси або займалися дослідницькою діяльністю в США, а 270 000 американців ознайомилися з досвідом 140 інших країн світу.

Нині Программа Фулбрайта передбачає навчання, проведення досліджень або читання лекцій в університетах США на період від чотирьох до десяти місяців. З 2007 року до пріоритетних галузей спеціалізації окрім гуманітарних та соціальних наук, включаючи точні, технічні та природничі дисципліни.

Пані Бачинська розповіла про історію створення Программи Фулбрайта, про умови подання заявки на стипендію

імені Фулбрайта та критерії відбору кандидатів. Ця программа відкрита для молодих викладачів та дослідників, які мають відповісти трьом основним вимогам: мати українське громадянство, вільно володіти англійськомовою, зобов'язаністю виконувати вимоги для отримання

Виступає В. Бачинська

візі J-1, за якою після проходження програми учасники повинні повернутися на Україну мінімум на 2 роки. Пані Бачинська наголосила, що комісію перш за все цікавить мотивація кандидатів на отримання гранту – що саме і чому заяв-

ники хочуть вивчати в США і які практичні результати матимуть після закінчення програми. Треба переконливо обґрунтівтувати, що лише в Америці (в певному університеті за певною спеціальністю) заявник зможе отримати необхідні знання, які важко чи неможливо здобути на батьківщині чи в інших університетах світу. У разі отримання гранту учасники матимуть: вікток в обидва кінці, щомісячну стипендію, додаткові гроші на придбання професійної літератури, медичне страхування.

Шорічний термін подання документів молодими викладачами і дослідниками – 16 травня, а старшим викладачами – 15 жовтня.

Настанок Валентина Бачинська побажала успіху учасникам і молодим дослідникам НТУУ «КПІ» та запросила всіх, хто хоче поглиблювати свої знання в США, спробувати сили для отримання стипендії імені Фулбрайта.

Докладну інформацію про організацію Программи Фулбрайта в Україні можна знайти на www.fulbright.org.ua

Майя Заховайко

26 вересня 2007 року в актовому залі міжнародного факультету відбулась зустріч іноземних студентів-першокурсників з керівництвом факультету, а також з представниками служб та організації НТУУ «КПІ», призначених допомагати студентам-іноземцям в соціальній адаптації до місцевих умов навчання, проживання та міжособистісного спілкування.

Студентів з початком навчального року привітала декан МФ проф. Г.Г.Власюк. Вона побажала ім віправдати сподівання своїх батьків та викладачів, бути гідними високого звання студента університету та з часом набути високої кваліфікації в обраній галузі професійної діяльності.

Директор Міжнародного центру телемедицини І.М.Пархоменко ознайомив першокурсників з порядком надання медичної допомоги Центром телемедицини і наголосив на необхідності звертатись по кваліфіковану медичну допомогу до співробітників Центру.

Заступник декана з навчально-методичної роботи В.І.Прохоров надав слухачам інформацію щодо правил поведінки студентів-іноземців у громадських місцях та ознайомив з

деякими нормами техніки безпеки під час перебування поза межами університету, а також наголосив на необхідності завжди мати при собі оформлені належним чином документи, що засвідчують особу.

ПЕРШЕ ЗНАЙОМОСТВО

Про організацію культурних заходів розповіла завідувач сектором виховної роботи МФ Р.П.Куторій. Екскурсії, походи до славетних київських театрів та музеїв, участь у гуртках студентської самодіяльності тощо – це тільки мала частка того, на що може витратити свій вільний час кожен.

На зустрічі також був присутній заступник директора студмістечка О.Б.Марченко, який відповів на запитання щодо правил послення та проживання в гуртожитках НТУУ «КПІ».

Наприкінці зустрічі декан МФ проф. Г.Г.Власюк побажала першокурсникам гарного настрою, багато нових друзів та, звісно, відмінного навчання.

Інф. МФ

Студентська Рада КПІ: справи та плани

Наприкінці квітня було обрано нове керівництво Студентської ради НТУУ «КПІ». Ми поспілкувались з її головою Максимом Тайокіним і дізналися, що вже виконано за цей час та планується зробити його командою найближчим роком.

– **Максиме, розкажи, будь ласка, що за цей час встигла зробити оновлення Студентської ради КПІ?**

– За ці місяці зроблено досить багато. Зокрема, було вироблено новий підхід до діяльності всіх підрозділів Студентської ради, чітко прописано план роботи на календарний рік, визначено цілі та перспективи розвитку як кепішному житті, так і у відносинах з іншими організаціями.

У травні ми брали участь у створенні Студентської ради м. Києва, незалежної студентської організації, до якої входить 34 столичних вузи. 31 травня вперше було організовано останній дзвоник для магістрів.

У літку команда Студентської ради теж не розслаблялась. 13-15 червня у стінах НТУУ «КПІ» пройшла звітно-виборча конференція Всеукраїнської Студентської Ради (ВСР); на початку липня на щорічній Студентській Ресpubліці в столиці студентським мером було обрано представника Студентської ради КПІ Олександра Андросова; на початку серпня наша делегація брала участь у двох засіданнях, а у вересні – в генеральній асамблей Української Асо-

ціїї Студентського Самоврядування (УАСС), членом якої ми стали у травні. Також у серпні наші представники їздили до Румунії (м. Таргі Джуї) в університет ім. Костянтина Бранікуша, а наприкінці серпня голова Студентської ради ІЕЕ Євген Скорина представляв наш вуз у літній школі лідерів студентського самоврядування в Ялті в рамках проекту «Tempus Programm».

– **З якими міжнародними організаціями співпрацює чи планує співпрацювати Студентська рада НТУУ «КПІ»?**

– Студентська рада багато працює над міжнародними проектами. Навесні до КПІ з візитом завітала делегація з Європейської Асоціації Студентів – ESU (European Students Union), а влітку – представники норвезької асоціації студентів STL. На-

прикінці вересня ми були запрошенні на святкування 90-річчя Талліннського технологічного університету до Естонії, навесні ж плануємо відвідати Вільнюський університет на запрошення Студентського союзу Литви VUSA (Vilnius Union Students Association).

Одним з першочергових завдань Студентської ради КПІ є її вступ до та-

ких міжнародних студентських організацій, як ELSA (European Law Students Association), SIFE (Students in Free Enterprise) та ін.

– **Яка на сьогодні організаційна структура Студентської ради НТУУ «КПІ»?**

– Створено 10 секторів, за кожним з яких закріплені відповідальні керівники. Це інформаційний, культурно-масовий,

**Керівництво Студентської ради (зліва направо):
В.Солонуха, в.о. секретаря; М.Тайокін, голова;
В.Яремко, в.о. заст. голови**

міжнародний, науковий, спортивний, технічний, юридичний відділи, відділ зовнішніх зв'язків, секретаріат Студентської ради та редакція газети «ТОСС». Кожен керівник відповідає за виконання завдань, прописаних для кожного відділу в календарному плані на рік.

– **Розкажи детальніше про ці плани.**

– Планів дуже багато, є першочергові й поточні, тому для кожного відділу було визначено пріоритетні завдання. Наприклад, для інформаційного відділу – відкриття школи «Студентської журналистики та PR», розробка нової емблеми та оновлення Internet-сайту Студентської ради; для міжнародного – масштабний проект «KPI connecting people», спрямований на розширення співпраці з усіма можливими органами студенцького самоврядування країн Європи та світу; для наукового – проведення конкурсу «Студент року» – визначення кращих студентів КПІ в різних номінаціях: «Студент-математик», «Студент-програміст» тощо.

Спортивний відділ відповідає за відбор дружини чемпіоната з міні-футболу серед студен-

тів нашого вузу. Пла-

нується введення його на якісно новий рівень, за принципом футбольної «Ліги чемпіонів» – в університетських змаганнях братимуть участь лише команди переможці внутрішніх факультетських (інституційських) ігор.

Секретariat планує відкриття клубу ветеранів Студентської ради НТУУ «КПІ» – збори всіх нинішніх та ко-

міністровів студрад факультетів (інститутів). Тут працювало багато цікавих людей, які після закінчення вузу досягли професійних успіхів. На мою думку, такі зустрічі будуть корисними для нового покоління Студентської ради Політехнікуму.

Не менш важливі завдання поставлено перед редакцією газети «ТОСС» – якісне оновлення газети, яку цікаво буде читати кожному капієшнику. Це буде новий «наближений до студента» формат видання, написаний живою мовою, створений студентами для студентів.

У майбутньому юридичним відділом буде створено проект «Студентський адвокат» – програма для студентів, що потребують безкоштовної юридичної консультації, які проводитимуть студенти старших курсів факультету права.

Також планується проведення культурно-масових заходів: «День університету», «KPI Vision 2008» – міжнародний студентський пісенний конкурс та ін.

В загалі, головною стратегією Студентської ради є створення гарної репутації. Це як «стосунки» студента із залізницею: спочатку ти працюєш на неї, потім – вона на тебе. Так і в нашій роботі. Якісні заходи мають асоціюватись у студентів зі Студентською радою, щоб потім Студентська рада асоціювалась з якісними заходами.

Спілкувалася Майя Заховайко

Продовження. Початок на 1-й стор.

спілкування зі студентами зовсім різних культур. Звичайно, мені хочеться повернутися в Перу, але я можу сказати, що наше студмістечко, цей вуз та й Кіїв взагалі стали для мене другою домівкою. Українські студенти не відштовхують іноземців, а навпаки намагаються допомогти, приймають, як своїх, тому проблем адаптації та спілкування в мене не було. Я намагався більше бути серед студентів-українців, брав участь у багатьох заходах університету і гуртожитку. Що ж до навчання, то я обрав саме цей вуз через те, що диплом КПІ ціниться в Перу часто навіть вище за дипломами наших університетів. Ще мені подобається, що в Україні теорія і практика забалансовані, тоді як у наших вузах переважає саме теорія. Але чого не вистачає КПІ, так це матеріальні бази, адже підручники, видані ще в середині минулого століття, не завжди відповідають сучасним дослідженням науки.

Світлана Устимова, ВПІ, СР-72
Хоча я дещо вагалася щодо вибору спеціальності, моєю мрією давно було стати журналістом. Але мій вибір не зразу впав на КПІ, адже тут готовується саме професійних редакторів, а редактор і журналіст – дві різні речі. В мене були ще в школі друзі з цього інститу-

**Олександра Римкіна,
ОЗ-71, ХТФ**

Te, що буду вчитися сама тут, я вирішила сама, і цьому було декілька причин. По-перше, в моєму місті були курси від КПІ і мені не потрібно було їздити до Києва, щоб закінчити їх. По-друге, в мене були знайомі, які тут навчались, і які мені багато чого розказали про своє студенцьке життя. Крім того, дипломи нашого Політехнічного ціниться за кордоном, бо виходить звідси справжні фахівці, а професія складається з чудова база, сильні викладачі, своя бібліотека і навіть студії наукам, а про студенцьке життя знаю від самого батька, який теж закінчував

никого, я просто в захваті від нашого вузу. Почуваю себе неначе в середньовічній будівлі нашого студмістечка, мені подобається бібліотека, корпуси, студієнка «поля

Мініатюризація сучасних електронних пристрій відбувається. Сьогодні нанотехнології працюють над створенням елементів електронних схем розміром більше 50 нанометрів і близькою до створення експериментальних зразків розміром 2–5 нанометрів, що відповідає розмірам окремих органічних молекул. Використання таких пристрій в електроніці дозволяє, наприклад, підвищити в сотні разів потужність комп'ютерних процесорів. Найбільш широко з цією метою використовуються нанотрубки та фулерени, але більш перспективними можуть бути напівпровідникові нанодіаманти, які нині одержують за допомогою вибухової технології чи поверхневим напиленням. Проте нанодіаманти мають багато недоліків, що утруднюють їх практичне застосування.

Промислові нанодіаманти неоднакові за розмірами, містять значну кількість графіта, поверхня кристалів неоднорідна. Водночас нанотехнології потребують однорідного матеріалу, тобто матеріалу з частинками однакової форми та розміру. Більш того, для пресізійного хімічного зв'язування таких молекул з підкладкою, в молекулу нанодіаманту слід ввести потрібний замісник, причому в певне положення, або, яккажуть хіміки, селективно функціоналізувати молекулу.

Вуглецевий каркас адамантану являє собою елементарну комірку діаманту, вільні валентності якого зайняті атомами водню, тобто він є найменшим гідроформом діамантом. Нещодавно дослідники фірми "Шеврон" виділили з нафти вуглеводні, що являють собою сконденсовані два, три, чотири і аж до десяти сконденсованих фрагментів адамантану. Фактично ці вуглеводні є гідроформами нанодіамантами з розмірами 2–4 нанометри. Вони дістали назву "діамондоїді" і становлять значний інтерес для нанотехнологій.

Сьогодні для використання діамондоїдів в нанотехнологіях об'єднано зусилля хіміків, фізиків, нафтівників та геохіміків України, Німеччини та США. Однією з найважливіших проблем у хімії діамондоїдів є контролюване введення функціональних груп у певне положення молекули, бо зростом розміру молекули зростає кількість варіантів заміщення.

Впродовж декількох десятків років ученим кафедри органічної хімії та технології органічних речовин (ОХ та ТОР) досліджують методи синтезу, властивості, реак-

ційну здатність, механізми переворень та застосування адамантанів та іх циклических гомологів. Нині кафедра є світовим лідером у цій галузі і природно, що саме на кафедрі ОХ та ТОР, де детально досліджені механізми функціоналізації каркасних вуглеводнів, були знайдені умови селективної функціоналізації діамондоїдів. Під керівництвом проф. А.А.Фокіна у співдружності з рядом західних університетів було розроблено методи введення різних функціональних груп, і в результаті вперше одержані зразки селективно функціоналізованих нанодіамантів для дослідження їх електронних властивостей.

НОВИЙ КРОК У НАНОСВІТ

Уже перші результати вивчення властивостей отриманих похідних діамондоїдів виявилися багатоціючими. Знайдено, що функціоналізовані нанодіаманти здатні сорбуватись із розчину на поверхню срібла чи золота, утворюючи самоорганізовані впорядковані моношари. Ці нові матеріали було детально досліджено в Лабораторії новітніх матеріалів Станфордського університету, в Національній лабораторії новітніх джерел світла в Берклі та в Ліверморській національній лабораторії (США). Виявилось, що моношар функціоналізованого діамондоїду (товщина 1,5 нм) набуває властивості негативної спорідненості до електронів і при опроміненні фотонами інтенсивно емітує монохроматичні електрони з енергією близько 1 еВ, з дуже малими втратами енергії. Така негативна електронна спорідненість досі не була відома експериментально для органічних молекул.

Результати цього дослідження викладено в статті в найрейтинговішому у світі науковому журналі *Science*, 2007, т.316, с.1460 (до речі, ця публікація є першою за участю українських хіміків у цьому журналі). Це відкриття обієцьє широке застосування самоорганізованих моношарів діамондоїдів в нанотехнологіях для створення плоских дисплеїв, мікрохильових підсилювачів, вакуумних мікроелектронних приладів, рентгенівських детекторів, твердофазних освітлювачів, в електронній мікроскопії, електронно-променевій літографії тощо.

О.Г.Юрченко, д.х.н., проф.

Видавничо-поліграфічна громадськість України 23 жовтня 2007 р. відзначає 70-літній ювілей заслуженого діяча науки та техніки України, професора **Анатолія Кузьмича Дороша**.

Життєвий шлях Анатолія почався у селі Симаківка на Житомирщині. Хлопцю не минуло й трохи років, як батько пішов на війну, а у 1944 році пропав безвісти. Мати працювала в колгоспі, виховуючи двох малолітніх синів – Анатолія та його молодшого брата, які як могли допомагали їй у господарстві і наполегливо вчилися.

Ще у школі Анатолій захопився фізики, і це захоплення привело його на фізичний факультет Київського державного університету ім. Т.Шевченка, який він закінчив із відзнакою у 1961 р. А далі невинна творча наукова діяльність: дисертація на здобуття ступеня кандидата фізико-математичних наук (1966 р.), дисертація на здобуття ступеня доктора хімічних наук (1979 р.), присвоєння вчених звань доцента (1975 р.), професора (1983 р.). Робота на посадах асистента (1961-1964 рр.), старшого викладача (1968-1973 рр.), доцента, професора, завідувача кафедри загальнонаукових дисциплін (1973-1987 рр.).

З 1973 року А.К.Дорош пов'язав своє життя з видавничо-поліграфічною справою: спочатку на Київському вечірньому факультеті Українського поліграфічного інституту ім. Івана Fedorova, а з 1989 р. – видавничо-поліграфічному факультеті (ВПФ) КПІ. З березня 1987 р. по 2002 р. він очолює ВПФ, який під його керівництвом інтенсивно розвивається, виходячи на рівень провідних в університеті. У 1990 р. Анатолій Кузьмич організував кафедру репрографії у складі ВПФ, орієнтуючись на розвиток цифрових технологій у друкарстві, яку очолює й донині.

Пройшовши терністий шлях наукової фундаментальної науки та керівника колективу з підготовки кадрів, А.К.Дорош розгортає активну творчу діяльність у видавничо-поліграфічній галузі України і зарубіжжя. Поряд з науковою та навчальною діяльністю, під егідою Держкомвидаву України він створює у 1987 р. навчально-науково-методичний комплекс «Поліграфія» у складі дев'яти провідних поліграфічних підприємств та Науково-дослідного інституту УкрНДІ СВД, п'ять філій кафедр факультету на виробництві, бере участь у розробці державної програми розвитку галузі, відкриває в Києві денну форму навчання фахівців галузі у складі ВПФ НТУУ «КПІ», який відтепер починає готовувати спеціалістів не лише для Києва, а й для всієї України. Нині кафедра репрографії під його керівництвом розроблено і затверджено Міносвіті і науки України державні стандарти освіти (ОХК і ОПП) для всіх спеціальностей цього напряму.

Анатолій Кузьмич бере активну участь у створенні й роботі провідних фахових видань галузі, більшість з яких має статус ваківських – «Друкарство», «Технологія і техніка друкарства», «Квалітет книги», «Поліграфія і видавничі справи», «Друк і книга», «РС

ва» на денний та заочній формах навчання.

А.К.Дорош продовжує плідно працювати в науковій сфері. Його головні наукові та науково-методичні здобутки, підтвердженні результатами власних досліджень та розробок, викладено у більш ніж 140 публікаціях, у тому числі чотирьох монографіях, п'яти підручниках з грифом Міносвіти України, 18 наукових звітах. Він бере участь в організації та роботі понад 40 республіканських, всеукраїнських та міжнародних конференцій з публікацією більш ніж 60 тез його докторанту.

Анатолій Кузьмич веде широку громадську роботу. Декілька разів упродовж 1975-1985 рр. обірався головою профкому КВФ УПІ ім. Івана Федорова, був членом координаторів рад України та СРСР і науково-методичної

А.К.Дорош

комісії з напряму «Поліграфія» у Московському державному університеті друкарства. З 2001 р. до цього часу – співголова науково-методичної ради Міносвіти і науки України з напряму «Видавничо-поліграфічна справа», член президії Асоціації виробників поліграфічної продукції України.

А.К.Дорош активно працює як співголова науково-методичної ради Міносвіти і науки України з напряму «Видавничо-поліграфічна справа». У 2000 р. організував відкриття нового навчального напряму 0927 і відкрив у його складі п'ять нових спеціальностей видавничо-поліграфічної справи, які входять нині до нового переліку спеціальностей, затверджених Кабміном України у 2006 р. За його безпосередньою участю та керівництвом розроблено і затверджено Міносвіти і науки України державні стандарти освіти (ОХК і ОПП) для всіх спеціальностей цього напряму.

Анатолій Кузьмич бере активну участь у створенні й роботі провідних фахових видань галузі, більшість з яких має статус ваківських – «Друкарство», «Технологія і техніка друкарства», «Квалітет книги», «Поліграфія і видавничі справи», «Друк і книга», «РС

World Ukraine» та інших, членом редакційних колегій яких підіння працює. Він щедро ділиться своїм науковим і практичним досвідом зі студентами, магістрантами, аспірантами, докторантами. Під його керівництвом сотні студентів захистили дипломні проекти, три аспіранти захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата, доктора технічних наук. По всій Україні за кордоном працюють його учні, які несуть друковану інформацію та свої знання людям і з відчіністю згадують свого вчителя. Він ділиться своїм досвідом і з колегами з вітчизняних і зарубіжних вищих навчальних закладів. Української академії друкарства, Харківського національного університету радіоелектроніки, Московського державного університету, Технічного університету «Оксфорд Брукс» (Велика Британія), університетів Штутгарту, Лейпцига, Вуперталя (Німеччина) та інших. Він переносить і їх досвід у вітчизняний навчальний процес.

Науковий доробок А.К.Дороша широко відомий науковій громадськості й практикам, видавничо-поліграфічної справи. Це дослідження структури водних розчинів і конденсованих систем; розробка класифікації витратних матеріалів поліграфічного виробництва і методів їх дослідження; участь у розробці класифікації технологій друку; розробка перспективних напрямів розвитку галузі та методик навчання фахівців видавничо-поліграфічної справи від редакційних процесів до опорядження видань на базі цифрових технологій і комп'ютерної техніки.

Багоміж внесок професора А.К.Дороша відзначено державними нагородами – почесними грамотами ректоріїв НТУУ «КПІ» та Українського поліграфічного інституту ім. Івана Федорова, Міносвіти і науки України, Держкомвидавів СРСР та України; почесним знаком «Відмінник освіти», «Переможець у соціалістичному змаганні»; медалями «Ветеран праці» та «В пам'ять 1500-річчя Києва». Він почесний доктор Харківського національного університету радіоелектроніки, член Спілки журналістів України, а в 2000 р. йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Бажаємо шановному ювіляру Анатолію Кузьмичу Дорошу в річницю наукової та педагогічної зрілості, видатному науковцю і педагогу, ширій людині – міцного здоров'я, довголіття, нових наукових ідей і працелюбних учнів, плідної творчої праці на благо нашої незалежності Української держави.

Колеги, співробітники та учні ювіляра

Вибори на ПБФ

27 вересня на ПБФ відбулися вибори старости факультету, або, по-сучасному, голови студентської ради факультету. На збори пришло більше 200 студентів. Приємно, що нашим студентам не байдужа доля факультету.

ПБФ нагадував державу в міністерстві: політичні гасла й самовідведення на користь іншого кандидата, групи підтримки й дискусії навколо передвиборчих програм. На мою думку, кожен з восьми кандидатів був достойним стати головою студентської ради ПБФ: всі вони брали активну участь в житті факультету, намагаючись поліпшити навчання й відпочинок студентів ПБФ. Студентам-виборцям було важко зробити свій вибір.

Вибори нагадували обрання Президента України, був навіть

другий тур, до якого пройшли два найдостойніших кандидати.

Дуже цікаво була дискусія між кандидатами і виборцями. Студенти ставили питання, висловлювали думки, і якби не було обмежень в часі, то мабуть це затягнулося б надовго.

У кожного з кандидатів була власна програма, в якій пропонувались нововведення в навчальному процесі, співробітництво з іншими факультетами, проведення спільніх свят, змагань тощо. А перемогла на виборах студентка групи ПК-61 Дар'я Крепак (на фото). В її програмі були такі пункти: розробка та введення програми бонусів за активну участь у житті факультету; створення «Стіни побажань»; (вираження студентської думки щодо покращення студентського життя), інформаційний рейд по київських школах і містах України з метою пропаганди ПБФ та НТУУ «КПІ»; видання факультетської газети; проведення «Карооке» на площі Знання та ін.

Бажаємо активістам ПБФ згуртувати однодумців та втілити у життя програму, запропоновану Д.Крепак, набути досвіду гром

ХУДОЖНИКИ З ОБ'ЄДНАННЯ “ТВОРЧІСТЬ”

Наприкінці вересня у картинній галереї ЦМК НТУУ “КПІ” відбулося відкриття виставки художників-аматорів Київського міського об'єднання “Творчість”.

Це об'єднання утворилося на початку вісімдесятих років ХХ століття на основі самодіяльних творчих гуртків при Будинку культури заводу “Більшовик”. Як юридична особа “Творчість” почало своє існування з 1989 року. А з 1993 року працює як громадське об'єднання, засновником якого вис-

тупив колектив художників-аматорів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва м. Києва.

Об'єднання приймає у свої лави як людей з професійною художньою освітою, так і самодіяльних митців, які за покликом душі займаються живописом, графікою, різними видами ужиткового мистецтва та народними промислами.

На урочистому відкритті виставки з привітаннями виступили проректор з науково-педагогічної роботи Г.Б.Варламов; голова клубу живопису, що входить до об'єднання “Творчість”, В.Л.Максимчук; ветеран клубу, почесний член об'єднання “Творчість” А.А.Лаврик; член Спілки художників України, консультант об'єднання О.О.Туранський.

На виставці представлено близько 100 робіт 25-ти авторів. Роботи високого рівня, відзначаються тематичною і жанровою різноманітністю та поєднуються ширим закликом до духовного відродження і прагненням до віри та чистоти.

За інформацією картинної галереї

...ЩОБ ЛІТО ТРИВАЛО ЗАВЖДИ

промінням на лісових гаялявинах і спортивних майданчиках «Політеху».

Вивляється, що ходити до лісу по ягоди, ліпти скульптури з піску, досліджувати покинуті будівлі котельні та просто гряти у гаві теж дуже цікаво. Прикро лише, що страшночі чупакабри – мешканці глибин Київського моря так і залишилися поза полем нашого зору, зате барвисті метелики та жабки-скрекотушки стали майже рідними за час перебування на природі. Ми встигли зробити багато справ: смажили на багаті сардельки, навчилися грati в регбі, поплавали на катамаранах, зробили з десяток ранкових пробіжок, попарилися в бані, назирали в лісі ягід і, головне, встигли всім серцем закохатися в це літо.

Не біда, що за вікном сіється дощик, адже в душі збереглося літнє тепло, подароване мені у «Політехніку». Цей відпочинок перевернув з ніг на голову мое життя, думки і свідомість. Кожен день там повинніся різноманіттям – нові події, емоції, враження, знайомства. Аж дивно, що на території табору вмістилось так багато простору для пригод. Головне – не забути взяти з собою друзів, що було з ким розділити хвилини радості, здивування, сентиментальності та наслоди.

Важливим є не те, де саме відпочиваєш, а те, як це робиш. Чи вміш створити собі й своїм друзям хороший настрій та веселощі. Ми, наприклад, щодня влаштовували свята, і байдуже, чому вони присвячувалися. Були різні події та визначні дати: день знайомства та день здоров'я, день краси та день природи, день чистоти та день народження Єгора і ще багато-багато днів під сонячним

Дес на дні Київського водосховища лежить собі і моя маленька монетка. Звичай кидати мідянки у воду, щоб повернутися, є дуже символічним, але я не просто вірю, я стівдотково вілевна, що наступного літа обов'язково повернусь до студентського табору «Політехнік», щоб відшукати нові, найбагатші у світі скарби.

Юлія Барanova, студентка ІФФ

МАЙСТЕР-КЛАС із силових видів спорту

9 жовтня відбулося останній майстер-клас у рамках місячника здорового способу життя, присвяченого важкій атлетиці, пауерліфтингу, гирьовому спорту.

Глядачам була представлена насичена та різноманітна програма, яка розпо-

повненням цього виступу стала демонстрація підготовчого комплексу з гантелями на різні групи м'язів, у якій взяв участь студент І курсу ФПМ, майстер спорту з легкої атлетики Руслан Баклан.

Багато студентів НТУУ “КПІ” займаються вдосконаленням своєї статури, відвідуючи різноманітні спортивні майданчики (спортивні кімнати гуртожитків та інші), але роблять це, на жаль, у багатьох випадках невправильно. Тому виступ викладача кафедри фізичного виховання майстра спорту з важкої атлетики А.Г.Крілова було присвячено саме техніці виконання вправ з штангою.

Доповідь викладача кафедри фізичної реабілітації, до речі, випускника ФФВС НТУУ “КПІ”, к.м.с. з пауерліфтингу С.В.Шалдин була присвячена історії виникнення пауерліфтингу та техніці виконання вправ у цьому виді спорту, яку продемонстрував студент І курсу ММІФ Павло Гадзевич.

Гирьовий спорт представив студент V курсу ММІФ екстернатної форми навчання Павло Кубрак. Він продемонстрував техніку виконання вправ з гирями.

Кульмінацією майстер-класу став виступ студента III курсу ММІФ Миколи

Чирикала. Він представив та продемонстрував нові методики підвищення силових якостей, розроблені на кафедрі фізичного виховання.

Місячник здорового способу життя закінчився, але недаремно саме з нього розпочався новий навчальний рік. Той запал енергії, який студенти та викладачі отримали під час змагань, наукові знання, набуті на майстер-класі

закінчиться, як виникає турбулентність, як відбувається переход від ламінарного до турбулентного руху.

Газорідинні течії в елементах насосів

У фільмі на прикладі шнеку демонструється поведінка газорідинної суміші в простих елементах проточні частині насосу.

Навчальна телестудія

Виникнення та структура турбулентності

З фільму можна дізнатись, як виникає турбулентність, як відбувається переход від ламінарного до турбулентного руху.

Газорідинні течії в елементах насосів

У фільмі на прикладі шнеку демонструється поведінка газорідинної суміші в простих елементах проточні частині насосу.

Гідраліка водопропускних трубчастих споруд

Розповідається, які бувають труби за режимом роботи, чим обумовлена форма труб та які особливості має протікання рідини через труби.

Датчики спідкуючих систем

Про те, які бувають датчики, як працюють і де застосовуються, діється у цьому фільмі.

Втрати напору при рухові рідини

Показано, як визначити місцеві втрати напору, обумовлені заокругленнями, вентилем, раптовим розширенням або звуженням.

Струминні течії

Йдеться про властивості струминні течії та їх застосування, зокрема, про переход від ламінарної до турбулентної течії.

Плин рідин із вільними поверхнями

Кавітация, швидкісне занурення у воду і глісировання об'єднані од-

ОГОЛОШЕННЯ ГІДРАВЛІКА

ною загальною назвою – плин рідини із вільними поверхнями. У фільмі демонструються дослідження обтікання тіл при їх рухові у воді.

Рівняння Бернуллі

Фільм демонструє застосування рівняння Бернуллі для розрахунку руху рідини.

Експерименти із витоком рідини

Демонструється, які зміни відбуваються зі струменем води залежно від форми отвору та насадки, як впливає форма насадки на швидкість витоку та кінетичну енергію струменя.

Характеристики і закони турбулентності

Розглянуто характеристики турбулентності, методи їх дослідження і обчислення.

Витік рідин із отворів та насадок

Фільм знайомить із законами витоку рідин із отворів та насадок.

Нерівномірний стаціонарний рух води в каналах

Фільм демонструє відповідні досліди та розповідає, як здійснюються розрахунки гідротехнічних споруд.

Фільми знаходяться в мережі за адресою: [ftp://public.ntu-kpi.kiev.ua/pub/video](http://public.ntu-kpi.kiev.ua/pub/video).

Навчальна телестудія відділу технічних засобів навчання

Тел.: 241-76-76

Фото І.Мікульонка

Як уберегтися від харчових отруєнь

Харчове отруєння, як правило, виникає при вживанні продуктів, заражених великою кількістю бактерій або токсинами – продуктами життєдіяльності бактерій. Існує декілька груп бактерій, здатних викликати харчові отруєння: кишкові бактерії (салмонелі, дизентерійна паличка, збудники ботулізму та інші).

За певних умов (тепло, волога) мікроорганизми дуже швидко розмножуються – через 12 годин із однієї бактерії може утворитися близько 7 мільярдів. Бактерії, що здатні викликати харчове отруєння, ростуть та розмножуються переважно при температурі, близькій до температури тіла людини, +37 °C. При температурі нижче 10 °C ріст всіх небезпечних для нас бактерій уповільнюється. При температурі вище 63 °C більшість бактерій гине.

«Київський політехнік»

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
тел. 241-66-95; ред. 454-99-29

**Головний редактор
В.ВЯНОВИЙ**

**Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ**

**Редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ**

**Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУН**

**Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА**

**Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ**

**РЕєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.**

Друкарня ТОВ «Атопол»,

м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

**Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.**